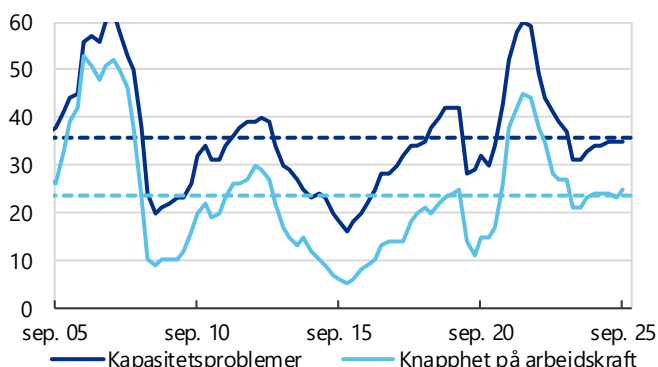

Onsdag publiseres **konsumprisindeksen for november**. I oktober var prisveksten 3,1 prosent år/år, som var fem tideler lavere enn måneden før. Det var først og fremst innføringen av Norgespris og lavere elavgift som bidro til nedgangen. Sett bort fra energivarer tok imidlertid prisveksten seg opp. Kjerneprisveksten, altså KPI uten energivarer og avgiftsendringer, økte fra 3,0 prosent i september til 3,4 prosent i oktober. Det er to tideler høyere enn Norges Bank anslo i forrige Pengepolitisk rapport. Bidragsyttere til oppgangen i kjerneprisveksten var bl.a. økte priser på mat og drikke, møbler og en del andre husholdningsartikler. Det er imidlertid mulig at noe av prisveksten skyldtes posisjonering før novemberkampanjer, og at deler av prisøkningene derfor vil bli reversert.

Torsdag publiseres **NHOs Økonomisk overblikk for fjerde kvartal**, med anslag for norsk og internasjonal økonomi, samt Næringslivets økonomibarometer med bedriftenes vurderinger av situasjonen og utsiktene fremover. I temadelen vil vi denne gang omtale status for næringslivets tilgang på kapital.

Norge: Kapasitetsproblemer*

Prosent som svarer bekreftende

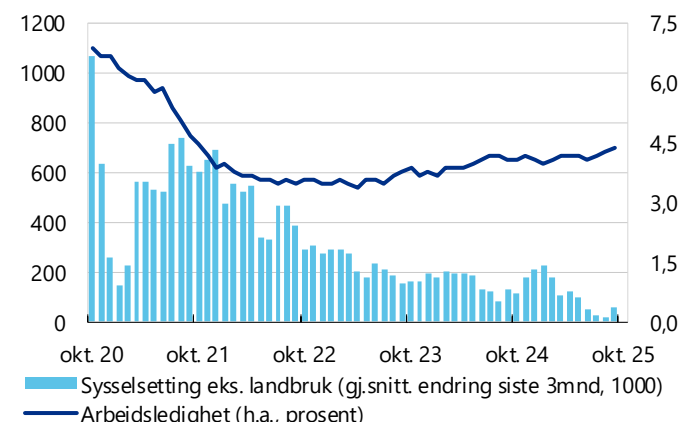
*Andel kontaktbedrifter som vil ha noen eller betydelige problemer med å møte en vekst i etterspørselen. **Stiplet linje: Gj.snitt siden 2005Q1.

Kilde: LSEG Datastream / Norges Banks regionale nettverk / NHO

Samme dag publiseres **Norges Banks regionale nettverk for fjerde kvartal**, som gir informasjon om konjunkturutviklingen i norsk økonomi. Målingene over de tre siste kvartalene har vært nokså stabile, med utsikter til moderat produksjonsvekst og svak sysselsettingsvekst, mens kapasitetsutnyttningen har ligget nær et normalt nivå, jf. figur over. De siste nasjonalregnskapstallene viste at aktiviteten i fastlandsøkonomien utviklet seg flatt i tredje kvartal, som ikke tyder på noe markert omslag i utviklingen. Mens de vareproduserende næringene trakk ned veksten, ble den trukket opp av tjenestenæringene, og særlig de forbrukerrettede. Utsiktene og vurderingene i regionalt nettverk er viktig input i Norges Banks rentebeslutning, hvor særlig kapasitetsutnyttningen er en sentral indikator for det underliggende prispresset i økonomien. Vi tror at både produksjonsutsiktene og kapasitetsutnyttningen vil vise om lag det samme bildet som i tredje

kvartal, som i så fall ikke vil påvirke sentralbankens prognose for rentebanen i nevneverdig grad.

USA: Sysselsetting og ledighet

Kilde: LSEG Datastream / Bureau of Labor Statistics /

Internasjonalt kommer **rentebeslutningen fra den amerikanske sentralbanken** på onsdag. Den statlige nedstengningen har ført til at flere sentrale makrotall ikke har blitt publisert på en stund, noe som gir sentralbanken en mer krevende vurdering av konjunkturbildet. PCE-inflasjonen for september ble offentliggjort fredag, etter flere utsettelse, og viste en årsvekst på 2,8 prosent år/år, en tidel ned fra august. Foreløpige BNP-tall for tredje kvartal er planlagt publisert 23. desember, altså etter rentemøtet. Tall for detaljhandelen peker mot at forbruket har holdt seg oppe gjennom tredje kvartal, med årsvekst i området 4 til 5 prosent i løpende priser til og med september. Samtidig har sysselsettingsveksten avtatt markert gjennom samme periode, og arbeidsledigheten har gradvis økt, jf. figur. Samlet peker altså tallene i litt ulike retninger. Markedsforventningene har svingt mye den siste tiden, men indikerer nå at styringsrenten blir kuttet 0,25 prosentpoeng dette møtet.

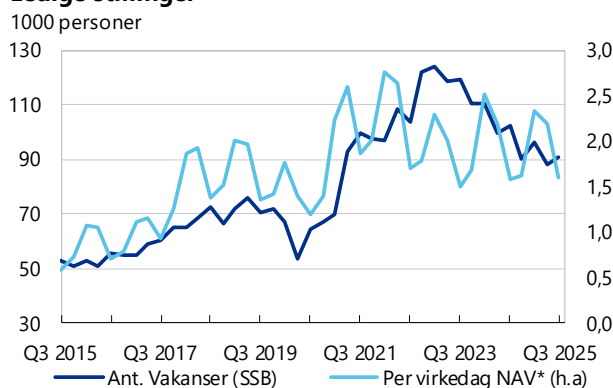
Hallvard Mørck

Kalender		Sist	Nå
Tir 0800	NOR: Produsentprisindeks, nov (m/m)	0,1	
Tir 1600	US: JOLTS, sep	7,227M	7,2M
Ons 0800	NOR: Konsumprisindeks, nov (å/å)	3,1%	2,9%
Ons 0800	NOR: Inntekts-/kapitalregnskap, Q3		
Ons 0800	NOR: Utenriksregnskap, Q3		
Ons 0800	SWE: BNP, okt (m/m)	-0,1%	
Ons 2000	US: Rentebeslutning	3¼-4	3½-3¾
Tor 0600	SWE: Registrert ledighet, nov	6,8%	
Tor 0800	SWE: Konsumprisindeks, nov (å/å)	0,3%	
Tor 1000	NOR: NHO Økonomisk overblikk 4/25		
Tor 1000	NOR: Regionalt nettverk 4/25		
Fre 0800	NOR: Byggekostnadsindeks bolig, nov		
Fre 0800	UK: BNP, okt (m/m)	-0,1%	0,1%
Fre 0800	SWE: Arbeidsledighet, nov	9,3%	

Tall fra både SSB og Nav viser et fortsatt høyt antall ledige stillinger. Antallet ledige stillinger påvirkes av flere forhold i økonomien. Når aktiviteten i næringslivet øker, øker også behovet for arbeidskraft, og bedriftene lyser ut flere stillinger. Antall ledige stillinger kan også endres dersom stillingsprosentene endres, slik at folk jobber i flere eller færre stillinger eller at utskiftingen av arbeidsstokken endres.

I tredje kvartal 2025 viste SSB-statistikken 90 500 ledige stillinger. Selv om antall ledige stillinger har gått noe ned så langt i år, er nivåene klart over nivåene vi så før pandemien. Samtidig stiger arbeidsledigheten: Ifølge AKU er arbeidsledigheten nå 4,7 prosent, og Nav melder om 2,2 prosent registrerte helt ledige. Dette kan virke paradoksalt, men gir mer mening når vi ser på dynamikken i arbeidsmarkedet.

Ledige stillinger

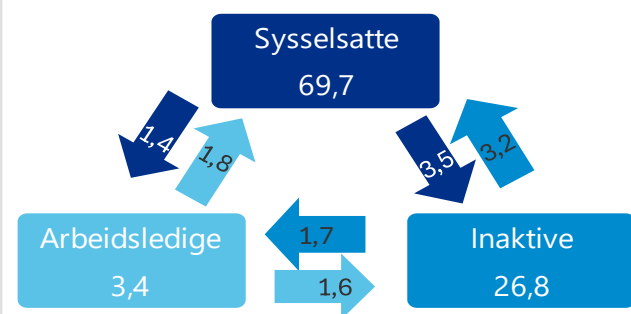

*Gjennomsnitt av kvartalets måneder.
Kilde: Statistisk sentralbyrå / NAV / NHO

En forklaring til mange ubesatte jobber er at separasjonsratene – overgangen fra sysselsetting til arbeidsledighet eller inaktivitet – er høye. Figuren under viser at i tredje kvartal gikk 1,4 prosent av alle personer i alderen 15-74 år fra sysselsetting til arbeidsledighet, og 3,5 prosent fra sysselsetting til inaktivitet. Ratene er nesten dobbelt så høye som i samme periode i 2019. Det betyr en større utskifting av arbeidskraft, dvs. at flere enn tidligere slutter, mister jobben eller faller ut av arbeidslivet av andre årsaker.

Arbeidsmarkedet

i prosent av populasjonen 15-74 år. Ses. just. 3. kv. 2025

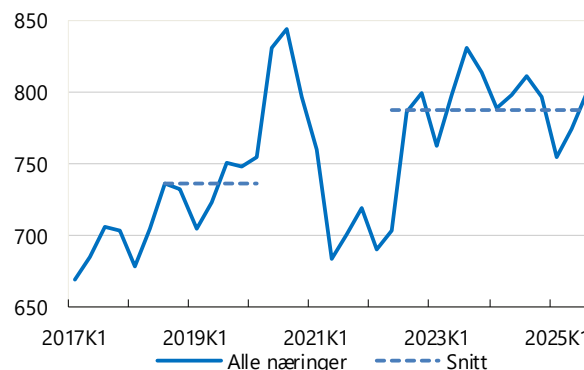
Killde: Statistisk sentralbyrå / NHO

Når mange trer ut av sysselsetting samtidig som etterspørselen etter arbeidskraft fortsatt er betydelig, kan vi få et arbeidsmarked der både ledige stillinger og arbeidsledigheten kan øke samtidig.

Arbeidskraftsstrømmer måles også ved å se på hvor mange som har startet i en ny jobb, og hvor mange som har avsluttet et arbeidsforhold siden samme kvartal året før. Figuren viser at gjennomsnittlig vel 785 000 arbeidsforhold ble avsluttet de siste to årene, mot vel 735 000 før pandemien. Det er vel 50 000 flere ut av sysselsetting, mens antall ledige stillinger kun er 20 000 flere nå enn pre pandemien. Om man hensyntar at lønnstakere nå er høyere, er strømmen i prosent av alle lønnstakere 0,3 prosentpoeng høyere enn i 2019.

Avsluttede ansettelser

Alle lønnstakere. I tusen.

Kilde: SSB, Antall arbeidsforhold og lønn / NHO

Til tross for at strømmene ut av sysselsetting til inaktivitet er noe høyere nå enn i 2019, er sysselsettingsandelen høyere – 69,7 prosent, mot 69,2 prosent i tredje kvartal 2019. En høyere sysselsettingsandel øker i prinsippet tilgangen på arbeidskraft, men i Navs bedriftsundersøkelse viser tallene at bedriftene i noe større grad må ansette personer med annen eller lavere formell kompetanse enn ønsket.

Høyt nivå på ledige stillinger samtidig som arbeidsledigheten stiger kan komme av endret dynamikk i arbeidsmarkedet: Flere faller ut av sysselsetting, og aktiviteten i økonomien holder behovet for arbeidskraft oppe. Det skaper en situasjon med både økende etterspørsel og økende ledighet.

Victoria Sparrman, PhD

Avdeling samfunnsøkonomi		
E-post	Ansvar	Mobil
oystein.dorum@nho.no	Sjeføkonom	907 88 762
eirik.ese@nho.no	Norsk økonomi	416 77 620
torill.lodemel@nho.no	Arbeidsmarked, lønn	924 25 850
hallvard.morck@nho.no	Norsk økonomi	970 75 067
espen.skretting@nho.no	Norsk økonomi	957 81 985
victoria.sparrman@nho.no	Norsk økonomia	924 92 461
bard.ola.tjonneland@nho.no	Internasjonal økonomi	930 22 705

[Tidligere utgaver av NHOs Ukeblikk finnes her](#)